

บทที่ 2

วรรณคดีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยเกี่ยวกับปัญหาการบริหารและความต้องการการนิเทศด้านสิ่งแวดล้อมทางสุขภาพ
ในโรงเรียนมัธยมศึกษาชั้น ได้มีผู้ทำการวิจัยรวมอยู่ใน เรื่อง โครงการสุขภาพในโรงเรียน เป็น
ส่วนใหญ่ ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้ศึกษารายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งภายในประเทศ และรายงานวิจัย
ในต่างประเทศ และสรุปเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน เท่านั้น

รายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้องภายในประเทศ

ฉัตร ทวีสุข (2515 : 86-93) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "การจัดโครงการสุขภาพใน
โรงเรียนนครหลวงกรุง เทพนบุรี" โดยใช้แบบสำรวจกับผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาของ
กระทรวงศึกษาธิการในเขตนครหลวงกรุง เทพนบุรี จำนวน 65 คน ผลการวิจัยในส่วนที่เกี่ยวข้องกับ
การจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน พบว่า สภาพทั่วไปของโรงเรียนยังไม่ถูกสุขลักษณะ สิ่งแวดล้อม
ในโรงเรียนยังไม่ดีพอ จำแนกได้เป็นด้านต่าง ๆ ดังนี้

1. ท่าเลที่ตั้งของโรงเรียนไม่ถูกหลักสุขภาพ หนีของโรงเรียนคับแคบยาก
ต่อการขยายโรงเรียนในอนาคต
2. โรงเรียนส่วนใหญ่ได้รับความรำคาญจากกลิ่นเหม็น ฝุ่นละออง ความสิ้นสะเทือน
และอื่น ๆ ทำให้นักเรียนเสียสมาธิในการเรียน และอาจจะมีผลเสียต่อสุขภาพ
3. โรงเรียนส่วนใหญ่มากกว่าร้อยละ 50 มีสนามเล่นไม่เพียงพอ
4. ห้องเรียนคับแคบ นั่งเรียนกันอย่างแออัดห้องละ 55 คน และมีห้องเรียนไม่
เพียงพอกับจำนวนนักเรียน
5. แสงสว่างและการระบายอากาศมีหลายโรงเรียนจำเป็นต้องรีบแก้ไข เพราะมี
แสงสว่างไม่เพียงพอ และห้องเรียนร้อนอบอ้าวมาก
6. โรงเรียนหลายแห่งไม่มีโรงอาหาร และมีอยู่ก็คับแคบ

7. มีจำนวนโรงเรียนร้อยละ 33.33 ที่ยอมรับว่าการรักษาความสะอาดในโรงเรียนยังไม่ดีพอ จำเป็นต้องแก้ไข นอกจากนี้มีโรงเรียนอีกร้อยละ 52.63 มีความเห็นว่า การระบายน้ำโสโครกในโรงเรียนต้องรีบแก้ไขโดยด่วน

จรรยา บัณฑิตวงกูร (2522: จ-ฉ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "การศึกษาการกำจัดสิ่งแฉะล้นในโรงเรียนมัธยมศึกษาของเขตการศึกษา 10" เพื่อศึกษาสภาพการกำจัดสิ่งแฉะล้นในโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตการศึกษา 10 เปรียบเทียบกับเกณฑ์มาตรฐานขั้นต่ำ และเปรียบเทียบสภาพปัจจุบันและปัญหาการกำจัดสิ่งแฉะล้นของโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในเขตเทศบาลและนอกเขตเทศบาล โดยใช้แบบสำรวจที่สำรวจโดยผู้วิจัยเอง และแบบสำรวจที่ผู้บริหารโรงเรียนหรือครู เป็นผู้ตอบ รวมทั้งสิ้น 114 โรงเรียน ผลการวิจัยพบว่า สภาพสิ่งแฉะล้นในโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตการศึกษา 10 ส่วนใหญ่อยู่ในเกณฑ์ ยกเว้น เรื่องการจัดน้ำดื่ม น้ำใช้ ส้วม ค่ากว่าเกณฑ์ ไม่สะอาดและไม่ถูกสุขลักษณะ สภาพการกำจัดสิ่งแฉะล้นในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาคือว่าโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกองการศึกษา เอกชน โรงเรียนที่ตั้งอยู่ในเขตเทศบาลและนอกเขตสุขาภิบาล มีปัญหาสภาพการกำจัดสิ่งแฉะล้นไม่แตกต่างกัน นอกจากโรงเรียนในเขตสุขาภิบาลได้รับเหตุรำคาญจากเสียงรบกวนมากกว่าโรงเรียนนอกเขตเทศบาล น้ำดื่ม น้ำใช้ในโรงเรียนในเขตเทศบาลใช้น้ำประปา ส่วนโรงเรียนนอกเขตเทศบาลใช้น้ำบ่อ กล่าวโดยสรุปได้ว่า การกำจัดสิ่งแฉะล้นในโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตการศึกษา 10 ส่วนใหญ่ยังไม่ถูกสุขลักษณะ

พรเพ็ญ พิพัฒน์ธีรภาพ (2522: 80-82) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "ความคิดเห็นของอาจารย์ใหญ่ต่อสิ่งแฉะล้นทางสุขภาพของโรงเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร" เพื่อศึกษาสิ่งแฉะล้นทางสุขภาพของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร โดยใช้แบบสอบถามกับอาจารย์ใหญ่อีกจำนวน 59 คน ผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานครส่วนมากเป็นโรงเรียนขนาดใหญ่ ตั้งอยู่ในบริเวณวัด ทำให้มีเนื้อที่สนามและบริเวณต่าง ๆ ไม่เพียงพอกับจำนวนนักเรียน และมีเหตุรำคาญมาก ห้องเรียนส่วนใหญ่จะมีโต๊ะและเก้าอี้เพียงพอ อากาศถ่ายเทดี แสงสว่างพอเหมาะ จำนวนห้องเรียนไม่เพียงพอ น้ำดื่ม น้ำใช้จัดได้ถูกสุขลักษณะแต่น้อย ส้วมและที่ปัสสาวะไม่เพียงพอกับจำนวนนักเรียน วิธีการกำจัดขยะมูลฝอยจะมีรถรับไปกำจัด ภายในโรงเรียนส่วนใหญ่จะมีท่อระบายน้ำโสโครก ความสัมพันธ์ระหว่างครู โรงเรียน และบ้านอยู่ในระดับดีพอสมควร มีจำนวนครูเพียงพอ

มีการส่งเสริมสุขภาพจิต โดยการจัดกิจกรรมนันทนาการภายในโรงเรียน โรงเรียนส่วนมาก มีโรงอาหาร ห้องพยาบาล และรั้วโรงเรียน อุบัติเหตุในโรงเรียนเกิดขึ้นไม่บ่อยนัก

จากรวรรณ ตั้งศิริมงคล (2523: 61-62) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "การสำรวจการจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนของโครงการศึกษาสายการศึกษา" เพื่อศึกษาการจัดสิ่งแวดล้อมทางสุขภาพ และเปรียบเทียบการจัดสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนในโครงการศึกษาสายการศึกษา ทั้งโรงเรียนประถมและมัธยมศึกษาทั่วประเทศ โดยใช้แบบสอบถาม แบบสำรวจ ศึกษากับครู ในโรงเรียนที่เข้าโครงการศึกษา สายการศึกษา จำนวน 189 โรงเรียน ผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนประถมศึกษาและโรงเรียนมัธยมศึกษาที่เข้าโครงการส่วนใหญ่มีเนื้อที่ต่ำกว่า 29 ไร่ มีจำนวนห้องเรียนเพียงพอกับจำนวนนักเรียน โรงเรียนมัธยมศึกษาส่วนใหญ่เป็นอาคารตึก คอนกรีต เสริมเหล็ก มีเหตุรำคาญที่รบกวนการเรียนการสอน เช่น แหล่งโสโครก โรงงาน อุตสาหกรรม แหล่งอบายมุขและโรงเรียนมัธยมศึกษาส่วนใหญ่ตั้งอยู่ห่างจากแหล่งชุมชนน้อยกว่า 3 กิโลเมตร เกี่ยวกับแสงสว่างในห้องเรียนและการระบายอากาศมีเพียงพอ จำนวนโต๊ะเรียน และม้านั่งมีเพียงพอกับจำนวนนักเรียน การจัดน้ำดื่มสำหรับนักเรียนอยู่ในเกณฑ์ดีใช้น้ำประปามีอัตราส่วนระหว่างอ่างล้างมือต่อจำนวนนักเรียนยังไม่เพียงพอ จำนวนส้วมและที่ปัสสาวะของนักเรียนชายยังไม่เพียงพอ

กองส่งเสริมพลศึกษาและสุขภาพ กรมพลศึกษา (ม.ป.ป.: 69-71) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "การวิจัยติดตามผลโรงเรียนในโครงการศึกษาสายการศึกษา" เพื่อสำรวจสภาพสุขภาพศึกษาในโรงเรียนของโครงการศึกษาสายการศึกษาสังกัดต่าง ๆ เพื่อทราบถึงปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานโครงการศึกษา และเพื่อเป็นแนวทางในการแก้ไขปรับปรุงการดำเนินงานสุขภาพศึกษาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น โดยใช้แบบสอบถาม ถามผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนในโครงการ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ จำนวน 142 คน กรมสามัญศึกษา 109 คน และโรงเรียนเทศบาล 45 คน ผลการวิจัยพบว่าโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษาส่วนใหญ่ตั้งเป็นเอกเทศ เป็นที่สูง น้ำท่วมไม่ถึง และมีสนามกีฬาในโรงเรียนหลายสนาม มีห้องเรียนเพียงพอ แสงสว่างและการระบายอากาศดี มีเสียงรบกวนในห้องเรียนมากที่สุด น้ำดื่ม น้ำใช้มีเพียงพอ ห้องส้วมชาย เข้าเกณฑ์มาตรฐานขั้นต่ำน้อยกว่าไม่เข้าเกณฑ์

มานิต แก้วมหิทธิ์ (2526 : 103-122) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "การบริหารงานด้านสุขภาพในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 3" เพื่อศึกษาสภาพการจัดดำเนินงานด้านสุขภาพในโรงเรียน ความคิดเห็น ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการบริหารงานด้านสุขภาพในโรงเรียน และเพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นในการบริหารงานของผู้บริหาร โดยใช้แบบสอบถามตรวจสอบรายการ และมาตราส่วนประมาณค่า กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ศึกษาได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา จำนวน 269 คน เป็นผู้บริหารโรงเรียนขนาดใหญ่ 124 คน โรงเรียนขนาดกลาง 85 คน และโรงเรียนขนาดเล็ก 60 คน ผลการวิจัยพบว่า

โรงเรียนมัธยมศึกษาส่วนใหญ่ยังไม่สามารถจัดสภาพในโรงเรียนให้ถูกสุขลักษณะขาดความพร้อมที่จะดำเนินงานอยู่หลายประการ เช่น การป้องกันเหตุรำคาญจากสิ่งแวดล้อม การระบายน้ำ การตรวจสุขภาพนักเรียน ความเพียงพอของโรงอาหาร ผู้บริหารโรงเรียนเห็นด้วยหรือให้ความสำคัญต่อการบริหารงานด้านสุขภาพในโรงเรียนอยู่ในระดับสูง และเมื่อจำแนกตามตัวแปรที่ศึกษาแล้ว พบว่าผู้บริหารโรงเรียนมีความคิดเห็นในการบริหารงานด้านสุขภาพในโรงเรียนโดยรวม แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ผู้บริหารโรงเรียนที่เคยผ่านการอบรมและไม่ผ่านการอบรม ผู้มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานบริหารมากกว่า 5 ปีขึ้นไป และไม่เกิน 5 ปี มีความคิดเห็น เกี่ยวกับการบริหารงานด้านการจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ นอกจากนี้การวิจัยยังปรากฏผลว่า ปัญหาและอุปสรรคในการบริหารงานที่ผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่ประสบและต้องการได้รับความช่วยเหลือมาก ได้แก่ งบประมาณ บุคลากรตรงตามสายงาน และวัสดุอุปกรณ์การดำเนินงาน

สมบัติ คุรุพันธ์ (2527 : 117-119) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "สภาพการจัดและบริหารงานสุขศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตการศึกษา 6" เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและ เปรียบเทียบสภาพปัจจุบันของการจัดและบริหารงานสุขศึกษาในโรงเรียนกับมาตรฐานขั้นต่ำของงานสุขศึกษาในสถานศึกษา เปรียบเทียบสภาพการจัดและบริหารงานสุขศึกษาของผู้บริหารโรงเรียนในโครงการและนอกโครงการสุขศึกษาสายการศึกษา โดยใช้แบบสำรวจ แบบสัมภาษณ์ และแบบสอบถามที่สร้างขึ้นกับผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จำนวน 18 คน ผลการวิจัยพอสรุปได้ดังนี้

1. สภาพปัจจุบันในการจัดและบริหารงานสุขศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา

เขตการศึกษา 6 ที่อยู่ในและนอกโครงการสุขศึกษาสายการศึกษา มีสภาพการจัดและบริหารงานสุขศึกษาได้เกณฑ์มาตรฐานไม่ครบถ้วน โรงเรียนในโครงการได้เกณฑ์มาตรฐานดีกว่าโรงเรียนนอกโครงการ แต่โรงเรียนนอกโครงการมีการจัดสิ่งแวดล้อมและความปลอดภัยในโรงเรียนดีกว่าโรงเรียนในโครงการ ในเรื่องขนาดพื้นที่ตั้งโรงเรียน บันไดอาคารเรียน จำนวนนักเรียนต่อห้องเรียน การปลูกต้นไม้ใกล้อาคารเรียน ระดับแสงสว่างในห้องเรียน ความสูงของก๊อกน้ำดื่ม

2. โรงเรียนมัธยมศึกษาในและนอกโครงการ มีสภาพการจัดและบริหารสุขศึกษาในโรงเรียนทุกด้าน ไม่แตกต่างกัน

3. ปัญหาและอุปสรรคที่ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาทั้งในและนอกโครงการประสบได้แก่ ปัญหาการขาดบุคลากรทางด้านสุขศึกษา เช่น ขาดครูสุขศึกษา ครูพยาบาลหรือครูอนามัยโรงเรียน รองลงมาได้แก่ การขาดงบประมาณในการจัดดำเนินการ สภาพบริเวณโรงเรียนเป็นที่ลุ่มน้ำท่วมถึงในฤดูฝน ไม่สามารถจัดสิ่งแวดล้อมให้ถูกสุขลักษณะได้ ขาดการประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ขาดความร่วมมือจากครูและนักเรียน เนื่องจากไม่ตระหนักถึงความสำคัญของงานสุขศึกษาในโรงเรียน

อนุชา กิติชัยชาญ (2527: 116-121) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "สภาพการจัดและบริหารงานสุขศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในจังหวัดเชียงใหม่" เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบสภาพการจัดและบริหารงานสุขศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษากับมาตรฐานขั้นต่ำของงานสุขศึกษาในสถานศึกษา และศึกษาเปรียบเทียบการจัดและบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนที่มีระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงานสายบริหารแตกต่างกัน โดยใช้แบบสอบถามแบบสัมภาษณ์ และแบบบันทึกการสังเกตด้วยตนเอง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย เป็นโรงเรียนมัธยมศึกษา 8 โรงเรียน ศึกษาจากผู้บริหาร 32 คน หัวหน้าหมวดพละอนามัย 8 คน และครูอนามัย (พยาบาล) 8 คน โดยแบ่งเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มที่อยู่ในโครงการและกลุ่มที่อยู่นอกโครงการ สุขศึกษาสายการศึกษา กลุ่มละ 4 โรงเรียน ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพปัจจุบันในการจัดและบริหารงานสุขศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในจังหวัดเชียงใหม่ โรงเรียนในโครงการส่วนใหญ่จัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนได้เกณฑ์มาตรฐานขั้นต่ำมากกว่าโรงเรียนนอกโครงการ

2. โรงเรียนที่อยู่ในโครงการมีการจัดด้านต่าง ๆ ได้มาตรฐานมากกว่าโรงเรียนนอกโครงการอย่างมีนัยสำคัญ ($P = .029$)

3. ปัญหา อุปสรรคที่ผู้บริหารโรงเรียนทั้งในและนอกโครงการสุศึกษาสายการศึกษาส่วนใหญ่ได้ระบุปัญหาที่ประสบ ได้แก่ ขาดบุคลากรทางด้านสุศึกษา เช่น ครูสุศึกษา พยายามหรือครูอนามัยโรงเรียน รองลงมาได้แก่ ขาดงบประมาณ และครูผู้รับผิดชอบทางด้านสุศึกษา ต้องทำหน้าที่สอนวิชาอื่นด้วย

รายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้องในต่างประเทศ

ไดয়ার (Dyar 1976: 110-A-111-A) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "การประเมินทัศนคติและพฤติกรรมเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมของนักเรียนเกรด 7" (Assessing the Environmental Attitudes and Behaviors of a Seventh Grade School Population) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาทัศนคติและพฤติกรรมของนักเรียนเกรด 7 เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมและปัญหาสิ่งแวดล้อม และเปรียบเทียบทัศนคติและพฤติกรรมของนักเรียนตามตัวแปร เพศ ที่อยู่อาศัย ผลการเรียน และสถานภาพทางสังคม โดยศึกษากับนักเรียนเกรด 7 จำนวน 637 คน ผลการวิจัยพบว่า การที่เด็กได้อยู่ในสภาวะแวดล้อมที่สะอาด เป็นพิเศษจะช่วยให้เกิดความเชื่อมั่นว่าจะสามารถปรับปรุงเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อมให้ดีขึ้นได้ นอกจากนี้ยังทำให้เด็กเกิดความใส่ใจ เกิดการปฏิบัติหรือมีความกระตือรือร้นมากขึ้น เด็กสามารถเปรียบเทียบความรู้ ทัศนคติกับการปฏิบัติของตนเองได้ และเด็กสามารถมองเห็นความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพของสิ่งแวดล้อมในปัจจุบันกับในอนาคตได้

ทิมม์เรด (Timmrech 1978: 491-497) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "สาเหตุที่แท้จริงของปัญหาการเรียนการสอน" (Will the Real of Classroom Discipline Problems Please Stand Up) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสาเหตุที่ทำให้เกิดปัญหาการเรียนการสอนเพื่อศึกษาสาเหตุที่เกิดจากครู และสาเหตุเดี่ยวหรือสาเหตุร่วมจากห้องเรียน ครู และนักเรียน โดยการใช้กระบวนการเดลฟาย หากความเห็นร่วมของกลุ่มนักเรียนระดับมัธยมศึกษาจำนวน 150 คน แล้วนำความเห็นร่วมของแต่ละกลุ่มมาหาความเห็นร่วมของทุกกลุ่ม และเรียงลำดับที่ของสาเหตุที่ทุกกลุ่มมีความเห็นตรงกันจากมากไปหาน้อย ผลการวิจัยสรุปได้ว่า สาเหตุของปัญหาที่มีสาเหตุจากห้องเรียนมีจำนวน 16 ข้อ ที่กลุ่มนักเรียนมีความเห็นตรงกันมากที่สุด เรียงตามลำดับได้ดังนี้ อุณหภูมิ ขนาดของห้องเรียน เพียงรวมทวน แสงสว่าง การจัดโต๊ะเรียน อุปกรณ์

การถ่ายเทอากาศ ความสะอาด โด๊ะเก้าอี้ การออกแบบและสี สิ่งกีดขวาง แฉง
หน้าต่าง คุณภาพของอุปกรณ์ เสียงสะท้อน

โวล์เบอร์ (Woelber 1979: 4121-A-4122-A) ได้ทำการวิจัยเชิงสำรวจ เรื่อง
"กระบวนการวางแผน: ความคิดสร้างสรรค์ด้านสิ่งแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้" (A Planning
Process: Creative Environment for Learning) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจแนวคิด
ที่ให้ครูได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจกับทีมงานที่ทำการวางแผนสร้างหรือจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวก
ต่าง ๆ และเพื่อพิสูจน์ให้เห็นว่าครูเป็นผู้ที่มีข้อมูลและการตัดสินใจที่เกี่ยวข้องกับวิชาการซึ่งช่วย
ให้เกิดประโยชน์อย่างมากต่อกระบวนการวางแผนดังกล่าว วิธีการศึกษาข้อมูลเพื่อทำโครงการ
นี้ได้มาจาก 3 แหล่ง คือ 1) ศึกษาเอกสารตำราเรื่องการวางแผนสร้างหรือจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวก
ความสะดวกซึ่งเรียบเรียงโดยผู้ทรงคุณวุฒิที่น่าเชื่อถือ 2) การเยี่ยมโรงเรียนประถมศึกษา
หลายครั้ง เพื่อศึกษาบทบาทและแนวทางที่น่าสนใจในการแก้ปัญหาสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียน
การสอน 3) สำรวจการตัดสินใจของครูผู้เกี่ยวข้องกับการสร้างหรือจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวก
ทางการศึกษา มีการรวบรวมรูปภาพ ภาพสเก็ต ที่คิดและสร้างขึ้นโดยครู เพื่อนำมาจัดและเป็น
เอกสารประกอบสำหรับสถาปนิกต่อไป แล้วรวบรวมข้อมูลมาวิเคราะห์และประเมินผล ผลการวิจัย
พบว่า ครูประถมศึกษามีความสนใจเรื่องสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนการสอนมาก และครูสามารถ
ให้ข้อมูลตลอดจนความช่วยเหลืออันมีค่ายิ่ง ในด้านการวางแผนจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวกทาง
การศึกษา ดังนั้นในการวางแผนการจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวกทางการศึกษาควรให้ครูได้มีส่วนร่วม
ในการตัดสินใจกับเจ้าหน้าที่ทางการศึกษาและสถาปนิกที่เกี่ยวข้องด้วย

ฟูลเคนเบอร์รี่ (Faulkenberry 1980: 5739-A) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "การศึกษา
เรื่องการสอนสุขศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐคาโรไลนา" (A Study of Health
Instruction in South Carolina Public Senior High Schools) มีวัตถุประสงค์
เพื่อประเมินสถานภาพของโปรแกรมการสอนสุขศึกษา และเพื่อศึกษาปัญหาและเสนอแนะแนวทาง
พัฒนา โดยใช้แบบสอบถามถามครูสุขศึกษาจำนวน 164 คน ผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่
เปิดสอนวิชาสุขศึกษาแยกเป็นวิชาต่างหากไม่รวมกับวิชาอื่น วิชาสุขศึกษาเป็นส่วนหนึ่งที่สำคัญ
ของกระบวนการศึกษา วิชาสุขศึกษายังไม่ได้รับการสนับสนุนอย่างเพียงพอจากผู้บริหารระดับ
ท้องถิ่นและระดับรัฐ ครูสุขศึกษาส่วนใหญ่ยังขาดคุณวุฒิทางสุขศึกษา ตำราและคู่มือครูมีคุณภาพต่ำ
ยังใช้เป็นแนวทางได้น้อย และครูสุขศึกษา โดยทั่วไปรู้ปัญหาของการสุขศึกษาในโรงเรียนและมี

ความต้องการที่จะให้มีการพัฒนาการศึกษาในโรงเรียนต่อไป ผู้วิจัยได้เสนอแนะว่าโรงเรียนทุกโรงเรียนแต่งตั้งบุคคลผู้มีความรู้ความสามารถและคุณวุฒิเหมาะสม เป็นผู้ประสานงานศึกษาในโรงเรียน 1 คน เพื่อให้แน่ใจว่ามีการดำเนินงานโครงการสุขภาพในโรงเรียนทั้ง 3 ด้านอย่างครบถ้วน

แมค เชนซี และวิลเลียมส์ (Mchenzie and Williams 1982: 284-285)

ได้ทำการวิจัยเรื่อง "ความปลอดภัยของนักเรียนในโรงเรียน ในสหรัฐอเมริกา" (Are Your Students Learning in a Safe Environment?) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อตรวจสอบมาตรฐานความปลอดภัยด้านสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน ให้ครูเริ่มตระหนักถึงความสำคัญของสิ่งแวดล้อมที่ปลอดภัยในโรงเรียน และหาข้อมูลเกี่ยวกับความปลอดภัย โดยการรวบรวมข้อมูลจากครูในโรงเรียน จำนวน 50,000 โรงเรียน ผลการวิจัยพบว่าร้อยละ 2.60 ของโรงเรียนทั้งหมดได้รับอุบัติเหตุจากอัคคีภัย และในจำนวนอุบัติเหตุที่เกิดขึ้นในโรงเรียนพบว่ามีร้อยละ 43 เป็นอุบัติเหตุที่ทำให้พิการและถึงตาย ร้อยละ 57 เป็นอุบัติเหตุที่ทำให้ได้รับบาดเจ็บเล็กน้อย ๆ

อะลัมชาฮี (Alamshahi 1985: 2861A) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "ความสัมพันธ์

ระหว่างการรับรู้ของตนเองและทัศนคติต่อสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนของนักเรียนเกรด 6"

(The Relationship Between Self-Concept and Attitude toward School Environment of Selected Groups Sixth-Grade Students) โดยมีวัตถุประสงค์

เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ของตนเองและทัศนคติของนักเรียนต่อสิ่งแวดล้อมใน

โรงเรียนของนักเรียนเกรด 6 ในโรงเรียนที่คัดเลือกมาแล้วของรัฐเทนเนสซี ศึกษา

องค์ประกอบของสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนทั้ง 3 ด้าน คือ ความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับนักเรียน

ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน และองค์ประกอบทั่วไปในโรงเรียน โดยใช้แบบสอบถาม

การรับรู้ตนเอง และแบบสอบถามทัศนคติต่อโรงเรียน วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าสหสัมพันธ์ของ

เพียร์สัน ผลการวิจัยพบว่า การรับรู้ของตนเองและทัศนคติต่อสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนของ

นักเรียนมีความสัมพันธ์กันในทางบวกทุกด้าน โดยคะแนนทัศนคติต่อสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนจะเพิ่ม

มากขึ้นถ้าคะแนนการรับรู้ของตนเองเพิ่มขึ้น และคะแนนทัศนคติต่อสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนจะลดลง

ถ้าคะแนนการรับรู้ของตนเองลดลง

สรุปรายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากรายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้อง จะเห็นได้ว่าการศึกษาวิจัยในเรื่องของโครงการสุขภาพ หรือการสุขศึกษาในโรงเรียน เป็นส่วนใหญ่ ซึ่งศึกษาทั้ง 3 ด้าน ด้านการเรียนการสอน สุขศึกษา ด้านบริการสุขภาพ และด้านการจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน ส่วนการศึกษาวิจัยที่เกี่ยวกับการจัดและดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อมทางสุขภาพโดยตรงมีน้อย โดยส่วนใหญ่ศึกษาเพื่อให้ทราบถึงสภาพการจัดและบริหารงานสุขศึกษาในโรงเรียน แล้วนำผลไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์มาตรฐานขั้นต่ำของงานสุขศึกษาในสถานศึกษา รองลงไปเป็นการศึกษาเปรียบเทียบโรงเรียนที่เข้าโครงการสุขภาพสายการศึกษาและโรงเรียนที่ไม่เข้าโครงการ นอกจากนี้ยังเป็นการศึกษาเพื่อติดตามผลโรงเรียนที่เข้าโครงการ สุขศึกษาสายการศึกษาอีกด้วย จากการวิจัยที่ได้รวบรวมไว้ข้างต้นทำให้ทราบถึงปัญหาและอุปสรรคของการดำเนินงานสุขศึกษาในโรงเรียนทั้ง 3 ด้าน โดยส่วนรวม ซึ่งพอสรุปได้ว่ามีปัญหาในด้านงบประมาณ ขาดบุคลากร ขาดการติดตามและประเมินผล ขาดวัสดุอุปกรณ์ เครื่องใช้และยังขาดความสัมพันธ์ระหว่างบ้าน โรงเรียน และชุมชน สำหรับเรื่องตัวแปรนั้นได้มีการศึกษาตัวแปรเกี่ยวกับโรงเรียนที่สังกัดต่างกัน โรงเรียนในเขตเทศบาล และนอกเขต โรงเรียนที่เข้าโครงการสุขภาพสายการศึกษาและโรงเรียนที่ไม่เข้าโครงการ การฝึกอบรม ประสบการณ์ในการปฏิบัติงานบริหาร และขนาดของโรงเรียนมีเป็นส่วนน้อย และจะเห็นได้ว่าประชากรหรือกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ศึกษานั้น เกือบทั้งหมด เป็นการศึกษา กับผู้บริหาร โรงเรียนและครูในหมวดพลานามัย

สำหรับในต่างประเทศนั้น ไม่มีงานวิจัยที่เกี่ยวกับปัญหาการบริหารและความต้องการการนิเทศด้านสิ่งแวดล้อมทางสุขภาพโดยตรง แต่มีงานวิจัยที่ใช้ให้เห็นว่าสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน เป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้เกิดปัญหาการเรียนการสอนซึ่งได้แก่สภาพของห้องเรียน มีการสำรวจเกี่ยวกับความคิดสร้างสรรค์ของครูด้านสิ่งแวดล้อม เพื่อช่วยให้เกิดการเรียนรู้ มีงานวิจัยที่ให้ข้อเสนอแนะให้โรงเรียนทุกโรงเรียนแต่งตั้งบุคคลที่มีความรู้ความสามารถและมีวุฒิเหมาะสม เป็นผู้ประสานงานสุขศึกษาในโรงเรียน นอกจากนี้มีงานวิจัยเพื่อตรวจสอบ มาตรฐานความปลอดภัยด้านสิ่งแวดล้อม เพื่อให้ครูตระหนักถึงความปลอดภัยด้านสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน และการศึกษาหาความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ของคน เองและทัศนคติของนักเรียนต่อสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน จะเห็นได้ว่าไม่มีงานวิจัยที่ศึกษาปัญหาการบริหารและความต้องการการนิเทศด้านสิ่งแวดล้อมทางสุขภาพโดยตรงมาก่อน

จากที่กล่าวมานี้ ทำให้ผู้วิจัยสนใจศึกษาด้านสิ่งแวดล้อมทางสุขภาพในโรงเรียนเพียงด้านเดียว เพื่อที่จะได้ทราบถึงปัญหาการบริหารด้านสิ่งแวดล้อมของครูผู้รับผิดชอบการบริหารงานด้านสิ่งแวดล้อม ซึ่งยังไม่มีผู้ศึกษาวิจัยกับครูผู้รับผิดชอบมาก่อน และเพื่อให้ทราบถึงความต้องการความช่วยเหลือ เมื่อครูผู้รับผิดชอบมีปัญหว่าครูผู้รับผิดชอบต้องการความช่วยเหลือในด้านใดมากน้อยเพียงใด ดังนั้นผู้วิจัยใคร่ศึกษาวิจัยทั้งในด้านปัญหาการบริหารและความต้องการการนิเทศไปพร้อม ๆ กัน เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขงานด้านสิ่งแวดล้อมทางสุขภาพในโรงเรียนที่มีหน่วยงานหรือองค์กรทางการศึกษาอันได้แก่ การนิเทศการศึกษา ที่จะมีส่วนช่วยเหลือ แก้ไขปรับปรุง แนะนำ ให้การบริหารงานด้านสิ่งแวดล้อมทางสุขภาพในโรงเรียนดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น